

W 1-5

Зим. 204

1-19, 21, 24, 29

1-19, 21, 24, 29

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За Бузьовицькі кадри

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечнікова.

ЧЕТВЕР

1

СІЧНЯ

1948 р.

№ 1 (204)

3 Новим роком, дорогі товариші!

1948 рік

З невмирущою славою закінчив свій шлях 1947 рік. Він назавжди ввійде в історію як рік видатних перемог радянського соціалістичного ладу. За цей другий рік післявоєнної сталінської п'ятирічки наша країна домоглася величезних досягнень у справі відбудови і розвитку нашого народного господарства, зруйнованого німецько-фашистськими окупантами. Сотні підприємств встали з руїн і зараз виконують і перевиконують виробничі завдання. Серед них такі гіганти нашої промисловості, як Дніпровська гідроелектрична станція, завод „Запоріжсталь“ та ін.

Серед робітників панує величезне виробниче піднесення, зв'язане з достроковим виконанням плану 4-ї сталінської п'ятирічки. Тисячі заводів і фабрик достроково виконали свої річні плани, чим ознаменували велике всенародне свято — тридцятиріччя Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Історична постанова лютого Пленуму ЦК ВКП(б) „Про заходи піднесення сільського господарства у післявоєнний період“ мобілізувала колгоспне селянство нашої країни на героїчну боротьбу за високий урожай. Трудівники полів, слідуючи вказівкам нашої рідної партії, доклали всіх сил, щоб взяти від землі все, що вона може дати.

День і ніч, забувши про втому, працювали на ланах бригади й ланки. І їх велика самовіддана праця не пропала марно. Земля щедро віддячила своїм господарям, і 1947 рік став роком багатого врожаю.

Все це дало змогу створити у цьому році міцну економічну базу і скасувати картки на продовольчі і промислові товари. Недавно проведена грошова реформа і скасування карткової системи ще раз переконливо свідчать про силу і економічну міць нашої країни, про велике піклування партії і уряду про добробут народу.

Минулий 1947 рік також був роком значного розвитку нашої вітчизняної науки і культури. Сотні радянських учених, інженерів і техніків були відзначені сталінськими преміями за нові винаходи і наукові праці. Серед лауреатів сталінських премій є чимало письменників, артистів, композиторів і художників, які збагатили вітчизняну літературу і мистецтво новими високоідейними творами.

У цьому відношенні дуже велику роль відіграли історичні документи ЦК ВКП(б) про ідеологічну роботу, які з'явилися основою для високого розвитку радянської науки і культури.

1947 рік знаменував собою ще більший зріст свідомості наших людей. Радянські люди довели, що їх не можуть залякати труднощі і що вони можуть подолати любі важкі життєві обставини. Радянський народ пройнявся ще більшою любов'ю до більшовицької партії і до великого вождя і учителя Йосифа Віссаріоновича Сталіна, що веде нашу країну до комунізму.

Свою безмірну любов і відданість партії і товаришеві Сталіну трудящі продемонстрували 9 лютого 1947 р. під час виборів до Верховних Рад союзних республік та 21 грудня — на виборах у місцеві Ради, одностайно віддавши свої голоси за кандидатів блоку комуністів і безпартійних.

За минулий рік ще більше виріс міжнародний авторитет Радянського Союзу. СРСР заслужив велику шану і любов усіх чесних простих людей світу, як відважний і послідовний борець за мир, за справжню демократію, як гнівний викривач англо-американських імперіалістів — паліїв нової війни.

Зараз, вступаючи у новий, 1948 рік, наш народ сповнений рішучості якнайшвидше залікувати рани, спричинені війною, відбудувати народне господарство і рухати нашу країну до нових досягнень і перемог на шляху до комунізму. Великі і почесні завдання стоять перед всіма трудящими нашої Батьківщини, в тому числі і перед колективом нашого Університету у справі виконання 4-ї сталінської п'ятирічки, у справі розвитку нашої радянської науки.

Щоб здійснити ці завдання, весь наш колектив — професори, викладачі, аспіранти і студенти — повинні до кінця виконати свій обов'язок перед Батьківщиною. Наші наукові працівники повинні дати більше повноцінних наукових робіт, а студенти повинні ще більш наполегливо вчитись, боротись за відмінну якість учоби і дисципліни. Це буде наш найкращий подарунок партії і рідному Сталіну.

За нові успіхи у 1948 році!
3 Новим роком, дорогі товариші!

Л. Чорноморець.

ВІТЧИЗНІ

Для мене ти — вінок доріг,
Тяжкий похід і дощ шрапнелі.
Тебе в атаках я беріг
В солдатській зношеній шинелі.

За тебе йшов в смертельний бій,
Затиснувши рукою рану,
А в сні я бачив образ твій
У сяйві зірок Дніпрельстану.

Строчив невтомно кулемет,
Палали в темряві Карпати...
З ім'ям твоїм я йшов вперед,
Готовий вмерти й знову встати.

Сьогодні ти прийшла в вірші
Могутня, світла і широка.

І я, як син твій, від душі
Тебе вітаю з Новим роком.

Бо з року в рік ти квітнеш знов,
Своє прикрашаєш обличчя,
Хвилюєш величчю будов
В натхненній праці п'ятирічки.

Я радий тим, що ти міцна,
Для ворогів незламна й грізна,
Що в тебе є мета ясна,
Що ти ідеш до комунізму.

Я радий тим, що ти ідеш
В майбутнього прекрасні далі
І що в путі тебе веде
Наш рідний вождь — великий СТАЛІН.

Новорічні подарунки Батьківщині

НОВИЙ ЗАГІН БІЙЦІВ ІДЕОЛОГІЧНОГО ФРОНТУ

В цьому році філологічний факультет випустив 120 фахівців-філологів російського та українського відділів.

Державні іспити пройшли успішно зі всіх дисциплін. Особливо відзначилися глибоким знанням матеріалу і вичерпними відповідями на питаннях т.т. Лучак, Мартинов, Бірман, Немировська, Харитонова, Свідіна, Розенцвейг, Дузь, Забокрицький, Саєнко, Момот, Левченко.

Багато випускників подали дуже хороші дипломні роботи і, зокрема, на актуальні теми сучасної радянської літератури. Особливо виділяються із дипломних робіт роботи: Ріцевської — „Образ Москви в художній літературі“, Рудовської — „Пісні Ісаковського“, Савчука — „Історичні повісті М. В. Гого-

ля“, Забокрицького — „Героїзм звичайних людей фронту і тилу за повістями Горбатова і Леонова“ та ін.

Ряд студентів російського відділу написали дипломні роботи з української літератури на теми зв'язку її з літературою російською (Чермаш — „Горький і українська література“, Лівшиц — „Марко Вовчок, Добролюбов, Достоевський“). Рецензенти цих робіт рекомендують їх до друку.

Новий загін бійців ідеологічного фронту виходить на роботу, і нема сумніву, що молоді фахівці на місцях уже одержаних ними призначень будуть чесно, віддано і продуктивно працювати на благо нашої соціалістичної Вітчизни.

Проф. М. В. Беляєв,
декан філологічного факультету.

ОДИНАДЦЯТИЙ ВИПУСК ГЕОГРАФІВ

На географічному факультеті закінчилися державні іспити. З 30 випускників, допущених до складання державних іспитів, успішно склали іспити 29. Наслідки державних іспитів свідчать про високий рівень знань випускників. Переважна більшість їх одержала відмінні і добрі оцінки. Особливо радісно відмітити високу встигаємість випускників з курсу основ марксизму-ленізму. Найбільш успішно склали цей іспит комуністи і комсомольці.

Випускникам т.т. Шайкіну І. М. Сікур О. О. та Боднарчуку І. М.

присуджено дипломи з відзнакою.

Чимало випускників одержали призначення на відповідальну роботу інженерів-гідрологів та інженерів-метеорологів. Так, тов. Кулінчін М. Р. їде працювати в Архангельське управління гідрометслужби, тов. Хоменко П. А. в Вірменське управління, тов. Топор В. П. в Чітінське управління, тов. Оберман М. С. в Молдавське управління.

Побажаємо новим радянським фахівцям-географам успішної роботи на користь нашої країни.

Доцент О. М. Смирнов,
декан географічного факультету.

ВСІ НАШІ КАНДИДАТИ ОБРАНИ ДЕПУТАТАМИ МІСЦЕВИХ РАД

21 грудня 1947 року, на виборах у місцеві Ради, всі кандидати, висунуті колективом нашого Університету, обрані депутатами у місцеві Ради депутатів трудящих.

Ректор Університету професор М. П. Савчук обраний депутатом обласної Ради.

Секретар партбюро Університету тов. Фролов І. М. та старший викладач філологічного факультету тов. Чухрій М. Й. обрані депутатами міської Ради.

Доцент тов. Жаренко Н. З. та старший викладач філологічного факультету тов. Берловська Л. В. обрані депутатами районної Ради Воднотранспортного району.

Перші успіхи

На економічному факультеті почалася екзаменаційна сесія. Результати перших іспитів і залків свідчать про добру підготовку переважної більшості студентів. Понад 60 процентів відмінних оцінок одержали студенти II курсу з історії народного господарства, техніки рахування і студенти III курсу з економіки сільського господарства. Відмінні оцінки одержали студенти

т.т. Дудник, Юза, Гузунов і ін.

Студенти економічного факультету сповнені рішучості провести всю екзаменаційну сесію без жодної незадовільної оцінки. Вони щодня наполегливо готуються до іспитів, проробляють рекомендовану літературу. Їхні перші успіхи на сесії — це новорічний подарунок Батьківщині.

Студент С. Діненберг.

Звітно-виборчі збори парторганізації Університету

23 грудня 1947 р. відбулися звітно-виборчі збори парторганізації Університету.

Зі звітною доповіддю виступив секретар партбюро тов. Фролов.

В дебатах по доповіді виступило 17 чоловік.

Виступаючи т.т. Чупрун (студент 5 курсу історичного факультету), Забокрицький (студент 5 курсу філологічного факультету), Патлажан (студент 3 к. історичн. ф-ту), професор Богатський, доцент Єфремов, викладач Свора, Дульщиків (зав.

кафедрою) та ін. вказували на недоліки в ідеологічній та партійно-організаційній роботі, а також на слабку постановку критики і самокритики.

На зборах виступили секретар Одеського обкому КП(б)У по пропаганді тов. Бортніков та секретар Воднотранспортного РК КП(б)У тов. Тихонов, які дали цінні вказівки для виправлення існуючих недоліків у роботі парторганізації.

Збори обрали нове партійне бюро. Секретарем партбюро обрано тов. Фролова.

ВІД ПАРТІЙНОГО БЮРО

Партійне бюро Університету на своєму засіданні обговорило статтю під заголовком „Осторонь питань політичного виховання студентів“, вміщену в республіканській газеті „Радянська Україна“ від 26 грудня 1947 р., і статтю під заголовком „Вище рівень більшовицької самокритики“, надруковану в обласній газеті „Чорноморська ко-

муна“ за 25 грудня 1947 р., в яких вказувалося на відсутність самокритики у звітній доповіді секретаря партбюро та на недоліки в роботі партійної організації Університету.

Партійне бюро визнало критику цілком справедливою і прийняло розгорнуте рішення, спрямоване на ліквідацію вказаних недоліків.

На юридичному факультеті

Юридичний факультет у нашому Університеті створено недавно, лише в середині 1947 року. Він покликаний готувати висококваліфікованих спеціалістів-юристів широкого профілю. Це велике і почесне завдання поставили перед факультетом наша рідна партія і соціалістична держава.

І це завдання завжди стоїть в центрі уваги професорсько-викладовського і студентського складу факультету, який всю свою роботу скеровує на покращення якості навчання, на підвищення ідейно-політичного рівня викладачів і студентів.

На початку учебного року юридичний факультет відчував великі труднощі, зв'язані з нестачею професорсько-викладовських кадрів, озброєних спеціальними знаннями юридичних дисциплін. Були й ще деякі затруднення організаційного характеру, однак спільними зусиллями колективу Університету вони були подолані, і навчання на факультеті почалося своєчасно і нормально. Учебний план став виконуватися з перших днів занять.

В першому семестрі студенти почали вивчати не тільки загальні, а й спеціальні предмети, як-то загальну історію держави і права, яку читає професор тов. Розентау, історію держави і права СРСР, читати яку доручено мені. З листопада 1947 р. доцент тов. Дябло почав читати найважливіший спеціальний предмет—теорію держави і права.

Всі предмети на факультеті читаються на високому науковому і ідейному рівні, так, як цього вимагають постанови партії і уряду.

Студентський колектив факультету відзначається великою працездатністю і серйозним відношенням до занять.

До Нового року юридичний факультет Університету підходить в повній готовності до екзаменаційної сесії. Всі студенти знають, що сесія—це їх іспит перед Батьківщиною, і докладають всіх сил, щоб скласти екзамен тільки на „відмінно“ і „добре“.

Кандидат юридичних наук

М. А. Кравцов,
декан юридичного факультету.

ДО ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ СЕСІЇ ПРО ПОВТОРЕННЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ УЧБОВОГО МАТЕРІАЛУ

Професор Д. Г. ЕЛЬКІН

Ми—напередодні іспитів. Від студентства потребується значне напруження сил, щоб з честю виконати завдання, які стоять перед ним. Однак, дуже важливо, щоб сили ці витрачались економно і з найбільшою продуктивністю. Тому не зайвим буде дати ряд зауважень відносно того, як повинно бути організоване повторення учбового матеріалу перед іспитами, щоб воно дало досить високі результати.

* * *

Дуже важливим з'являється питання про темп повторення: з якою швидкістю треба повторювати матеріал, щоб результати повторення були найбільш продуктивними.

Психологи розв'язують це питання по-різному. Одні вважають, що найбільш ефективним з'являється швидкий темп, який забезпечує асоціативні зв'язки між елементами повторюваного матеріалу. Інші, навпаки, говорять про повільний темп, як найбільш раціональний, пояснюючи це тим, що при досить повільному повторенні спостерігається найкраще осмислення повторюваного, полегшується його зв'язок із старим досвідом. Який із цих поглядів відповідає дійсному положенню речей?

Можна думати, що темп повторення не повинен бути стереотипним, однаковим в різних конкретних умовах. Темп повторення, найбільш сприятливий з точки зору ефективності, залежить від цілого ряду обставин: а) характеру матеріалу, б) ступеня його засвоєння в минулому, в) часового відрізка, який відділяє момент засвоєння від повторення, г) кількості матеріалу, д) індивідуальних особливостей.

Однак, при всіх обставинах повторення не повинно протікати дуже швидко, так як в умовах швидкого темпу не встигають скласти „сліди“ і різного роду зв'язки, які відіграють значну роль в процесі зберігання.

З другого боку, повторення не повинно бути дуже повільним, тому що виникають „сліди“ і зв'язки згасають, не відігравши своєї позитивної ролі до кінця. Тому дуже повільне повторення не менш шкідливе, ніж дуже швидке.

Можна говорити про оптимальний темп повторення, який, враховуючи конкретні обставини, встановлюється в кожному окремому випадку.

Великий вплив на результати повторення має розподіл його в часі. Психологічні дослідження говорять про необхідність розтягнення повторення в часі.

Немає ніякого сумніву в тому, що повторення матеріалу значно виграє в своїй продуктивності, коли воно обмежене значними часовими межами. Повторення історичного матеріалу, математичної теорії і т. д. дає значно більші результати, коли воно відбувається протягом значного часу. Особливо це справедливо тоді, коли мова йде про повторення, яке ставить собі метою формування або закріплення навиків. У цьому випадку повторення в межах не-

великого відрізка часу часто не дає ніяких позитивних наслідків у протилежність тому, що має місце тоді, коли беруться дуже значні відрізки часу. Це не викликає сумніву відносно орфографічних навиків, навиків з галузі іноземних мов і т. п.

Чим це пояснюється? Чому більш раціональним з точки зору ефективності з'являється повторення в межах значного часу. Психологія висуває закон, відомий під назвою „закону давності асоціацій“. З точки зору цього закону, чим довше існує в свідомості той чи інший асоціативний зв'язок, тим значніша його роль в процесі „відтворення“.

В тих випадках, коли повторення розподіляється в межах довгого часу, асоціації встигають набрати значної давності, а тому зберігання і відтворення попадають в сприятливі умови. Навпаки, якщо час повторення невеликий, асоціації не встигають придбати давності, їх роль в процесі пам'яті невелика, тому й результати повторення залишають бажати багато кращого. „Закон давності асоціацій“ не викликає сумніву. Цілий ряд звичайних життєвих фактів свідчать про його достатню ґрунтовність. Так, всім добре відомо, що ми краще всього пам'ятаємо те, що вчили протягом великої кількості років, і, навпаки, швидко забуваємо засвоєне перед іспитом, за декілька днів до нього.

Проте „закон давності асоціацій“ вимагає додаткових вказівок, інакше він може перейти в свою протилежність. В умовах довгого відрізка часу, в межах якого розподіляються повторення, перерви між ними не повинні бути великими. В учебній практиці, ще частіше в самостійній роботі, розподіл повторень у межах значного відрізка часу зв'язується з великими перервами між ними. Такий розподіл повторень учбового матеріалу мало коштує, так як не дає позитивних результатів. Повторення, які розподіляються в межах значного часу і стоять одне від одного на солідній віддалі, тому мало продуктивні, що результати кожного попереднього пропадають до початку кожного наступного: вони не складаються, не дають тієї яскравої картини сумарної ефективності, яка має місце тоді, коли повторення слідує через невеликі перерви, але протягом значного часу. Особливо це треба мати на увазі, коли мова йде про навикі різного характеру. Великі перерви між окремими повтореннями призводять до того, що результати багаторазових повторень, автоматизми не встигають скласти, результати одного згладжуються раніше, ніж починається друге, що слідує за ним. Мало задовільна успішність з іноземних мов дуже часто пояснюється тим, що повторення пройденного матеріалу слідує через великі перерви, які зводять до мінімуму результати кожного із них.

(Закінчення в наступному номері).

РОЗВИТОК ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ В ОДЕСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Одеський Університет було засновано в 1865 р. Уже в перші десятиріччя його існування в ньому працювали видатні вчені в галузі історії і споріднених дисциплін. Найстарішими з них були: Ф. К. Брун—великий знавець історії Північного Причорномор'я; В. І. Григорович—знаменитий слов'янознавець, який створив велику школу слов'янознавців; В. Н. Юргевич—класик, що зробив надзвичайно багато для вивчення нашого краю; Ф. І. Леонтович—великий спеціаліст з історії литовсько-російського права; Н. П. Кондаков, пізніше академік, кращий знавець російських старовинних пам'яток і історії візантійського мистецтва, вчитель багатьох археологів і мистецтвознавців; Ф. І. Успенський, також пізніше академік, один із основоположників російського візантиснавства, слов'янознавець і археолог, який 20 років працював в Одеському Університеті; А. С. Трачевський—спеціаліст з нової історії. Серед цієї плеяди вчених Григорович, Успенський і Кондаков відомі усьому світові. Вони зали-

шили цінну наукову спадщину.

Викладачами Одеського Університету були також: А. І. Кірпічніков—відомий спеціаліст по історії західно-європейської літератури і візантолог; Г. Є. Афанасьєв—спеціаліст з нової історії, А. І. Маркевич—професор російської історії; А. А. Кочубинський—славист, учень Григоровича; Е. Р. Штерн—класик, який працював головним чином в галузі історії Греції і археології Північного Причорномор'я. Одеські історики працювали на різних ділянках історичної науки, але були три домінуючі проблеми, а саме: вивчення минулого нашого краю, історія слов'янства та зв'язана з нею історія Візантії.

Гніт реакції важко відбився на розвитку суспільних наук, і в кінці XIX віку помічається збідніння історичної науки в Одеському Університеті. Одних істориків уже не було в живих, інші залишили Одесу, а деякі змушені були вийти зі складу університетських викладачів (Афанасьєв, Маркевич та ін.). Єдиною яскравою фігурою із нових профе-

сорів був Є. Н. Щепкін, який вступив до рядів одеської професури в 1898 р. Це був великий знавець всесвітньої і російської історії, блискучий лектор. На шестидесятому році свого життя він вступив до комуністичної партії, приймав активну участь у громадянській війні і помер у 1920 році на посаді завідувачого відділом вузів Одеси.

Радянські історики взяли на себе важке, але надзвичайно важливе завдання: критично використовувати наукову спадщину минулого, переробили всі ділянки історичної науки знизу доверху на непорушній основі великого вчення Маркса—Енгельса—Леніна—Сталіна. Завдяки цьому радянська історична наука піднялася на більш високий ступінь в порівнянні з минулим.

Варто відзначити, що старші віком члени сучасного історичного факультету Одеського Університету з'являються безпосередніми учнями відомих одеських істориків кінця XIX і початку XX вв. Це К. П. Добролюбський—учень Є. Н. Щепкіна, А. Г. Готалов—учень Ф. І. Успенського, М. Ф. Болтенко—учень Е. Р. Штерна. В складі на-

шого історичного факультету є М. М. Розентау—учень І. М. Гревса, М. П. Коров'яков—учень В. О. Ключевського. Успішно працює і досить багаточисельна група молодших істориків—т.т. П. М. Єфремов, Є. В. Сизоненко та ін.

Наші історики провадять багатогранну наукову і академічну діяльність на користь своєї великої Батьківщини, слідуючи вказівкам Й. В. Сталіна про необхідність у найкоротший строк перегнати західну науку. Тематика, над якою працюють ці історики, надзвичайно актуальна. Сюди входять: історія Великої Вітчизняної війни, історія нашого міста-героя Одеси, історія слов'янських народів і Візантії, історія національних республік, що входять до складу СРСР, історія російської дипломатії, історія французької буржуазної революції XVIII в., історія громадських рухів у пізньоримській імперії та ін. Наукова сесія, проведена напередодні 30-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції, показала, що історики нашого Університету ідуть вірним шляхом.

Професор А. Г. Готалов.

Тобі, Батьківщино, усі наші мислі і думи!

М. Левченко

Після бою

Коли радист прийняв команду
„стій“,
Вже вечір землю зачепив крилом.
З дороги вбік звернув свій танк
водій
І зупинивсь в ліщині за селом.

Затих мотор. Піднявся тихо люк.
Ще сонце жевріло в червоному
горні...

Чотири пари загорілих рук
Забігали по вицвілій броні.

Жорстокий бій залишив всюди
слід.
А на щиті термітних кілька плям.
Водій сказав: „Попрацював, як
слід“...

І уквітчав його рясним гіллям.

Стрілок, утомлено присівши на
пеньок,
Під плетиво густих дубових віт,
Промовив: „Ну і був деньок!“
А командир змахнув з обличчя піт.

На березі моря

Мигтить далина загадкова,
барвіста,
Мов саявом докраю наповнений
келех.

Спалахує море, Пересип і
пристань...

І я в надвечір'я виходжу на
берег.

Приходжу і довго дивлюся на
обрій,

Як чайки спочити лягають на
воду.

А онде корабль, наче воїн
хоробрий,

Вертається гордо з важкого
походу.

Без жалю лишав чужий порт у
час плавань,

Байдужі були йому верфі і доки,
І думав: „Скоріше б до себе
у гавань“.

Коли переходив моря і затоки.
Тепер він, розкинувши стяг над
кормою,

Вітає гудком Молдаванку,
Слобідку.

І я в знак привіту махаю рукою.
А вечір плтає над морем намітку.

На цій сторінці ми друкуємо твори молодих авторів—
студентів нашого Університету.

У віршах Михайла Левченка і Григорія В'язовського виражена героїка Великої Вітчизняної війни, показані прості радянські люди, доблесні воїни, творці нашої Перемоги.

Ліричні поезії Миколи Родька сповнені пафосу післявоєнної відбудови. Він вірить у творчі сили нашого народу і знає, що незабаром на місці залишених німецькими окупантами руїн виростуть нові прекрасні будівлі.

У поемі Валерія Єфіменка „Юність“ оспівується радість життя у нашій соціалістичній країні. Вміщений уривок присвячений Одесі.

В оповіданні Олександра Баренбойма правдиво розказано історію прекрасної радянської людини.

Ми сподіваємось, що наша літературна сторінка сприятиме ще більшому зросту молодих талантів і викличе живий інтерес серед усього студентства.

Будівник

М. Родько

Беру твердий і сірогрудий камінь.
Ще мертвий він, та я вдихаю

в нього
Життя своїми грубими руками,

Схилиючись до цементу тривкого.
Стіна встає, як пісні звук

нетлінний,
А сонце струнами бринить до

низу.
Тут муляр я— стою коло каміння

І дивлюсь на мною кладені
карнизи.

Вони застигли в вічному мовчанні,
Хоч поруч брязкіт, праці

стоголося.

В них вперта міць. Під час
облицювання

Трудівникам її підняти довелось.
Живе наш труд, наш день різцем

навічно
В красу фасаду втілений сумлінно.

Прийди, послушаєш коли закінчим,
Як в місті дихають будинків стіни.

Німі ті стіни хай, мовчать,
ховають звуки,

Але вони живуть по творчому
велінню,

Бо кожен камінь в них мої
торкали руки.

Бо поруч інших я вдихав життя
в каміння.

ЖИТТЯ

Там, де клени й каштани лапаті
Тінять щербінь безформний та

камінь,
Ми поставим нову світлу хагу

Обважнілими в битвах руками.
В серці болі припиняться давні,

Дні важучі відійдуть у спогад.
Кому жити в новім часі дано,

Нарікань не почуєм від того.
Були битви жорстокі і часті...

Над розбитим погруддям гармати
Тобі снилось невітшене щастя:

Може син, може кинута мати.

Небагато так треба людині,
Щоб прожити правдиво і чесно,

Довелось ж вбивати і гинуть,
І для рідного краю воскреснуть.

Нас не раз шматувала негода,
Люте горе білило нам скроні,

Зате знов вартові наші ходять
На священнім радянським кордоні.

І новий ми перейдем Хрещатик,
Де стоятимуть стильні будови.

Життя справжнього,—скажем,—
початок

Виникав із пролітої крові.

КРИНИЦЯ

Г. В'язовський

Сірий пил, сірий пил клубочиться,
Покриває зелену траву.

Біля шляху під дубом криниця
Нам вологу дарує живу.

Мимо неї—колони, машини;
Все—на захід, на захід, вперед

Безперервною стрічкою линуть,
Ніби птахів нестриманий лет.

Ой, то птахи, із вирію птахи,
Передвісники сонця, весни.

Там життя підіймається з праху,
Де пролинуть з боями вони.

Танк за танком у гуркоті мчить,
Сірий пил покриває листву.

З глибини вітчизняна криниця
Нам вологу дарує живу.

ТРИ ЗУСТРІЧІ

Теплого травневого ранку 1942 року на
небі не було ні хмаринки, але все навкруги
здавалося рямним і нежиттєвим. Над пересохлим і перемеленим тисячами коліс
шляхом клубочилася важка, сіра курява.

Коли ми виїхали на шосе то кризь сморо-
рові щілини наших танків побачили арти-
лерійську батарею, яка з купкою піхотин-
ців, ось уже третю добу стримувала німців
на підступах до переправи, прикриваючи
відхід наших частин. Наші танки повинні
були підтримати артилеристів вогнем і, ма-
невруючи, прикрити, в свою чергу, їх від-
хід. Бій був у самому розпалі.

Ігор не встиг і перевести подиху, як
його захльоснула гаряча хвиля бою. В цю
хвилину він сам став частиною своєї гріз-
ної машини, тією самою частиною, яка оду-
хотворяла у війні нашу зброю, яка пере-
творила тупе знаряддя смерті у пристрасну
зброю життя. Всі м'язи його тіла були на-
пружені до краю, його руки з такою силою
стискували важкі бортових фрікціонів,
корпус так рвучко подався вперед, наче
силою своїх рук і рухом свого тіла він
сподівався збільшити швидкість своєї бага-
тотонної машини. Широко розкритими
очима він напружено вдивлявся кризь три-
плекс у чорний силует німецького танку, з
вихлопних труб якого різкими і частими
поштовхами виривалися шматки відпрацьо-
ваного газу. Німець намагався втекти.
Ігор не мав можливості роздумувати, та й
не було часу. Він переслідував ворога. Це
була та майже невлітна для людської
психіки хвилина бою, коли стають по за-

увагою реальні форми і звичайні уявлення.
Ігор не чув ні надзвичайного стогону мотору
свого танку, ні важкого биття свого серця.
Він весь був втіленням єдиного стремління
до єдиної мети.

Коли чорний зад німецького танку закрив
собою весь видимий кризь триплекс про-
стір, раптом почувся приголомшуючий удар.
Танк Ігоря здригнувся і наче вріс у землю...

Ігор не пам'ятав, як друзі витягли його з
палаючої машини, у правім борту якої
чорнів пролом від ворожого снаряду. А
коли повернулася свідомість, то йому ще
довго здавалося, що йому заважає бачити
світло чорна постать німецького танку.

Я знову зустрівся з Ігорем через два
роки в глибокій тилу у госпіталі академіка
Філатова. У палаті було багато світла, в
проміннях якого особливо виділялася бі-
лизна простирал на госпітальних ліжках.
Ігор лежав нерухомо. Було щось гнітючо-
тривожне у цьому напруженому спокою
його великого й міцного тіла. Щільна мар-
лева пов'язка закривала йому очі. Можна
було подумати, що він спить, якби пальці
рук повільно і зосереджено не плузували
по краю ковдри.

Ранком лікар повинен був зняти пов'язку.
Операція пройшла добре і всі з надією і
хвилюванням чекали її наслідків.

Коли до палати увійшов лікар, Ігор, від-
чувши його прихід, хотів усміхнутись
йому, але усмішка не вийшла.

— Зніміть пов'язку з хворого,—звернув-
ся лікар до медичинської сестри і приві-

тався з Ігорем. Ігор вже навчився розпі-
знавати у цьому підкреслено-спокійному
тоні лікаря приховану зосередженість,
погано скрите хвилювання і велику люд-
ську втому. Йому захотілося зробити щось
приємне лікареві, і він посміхнувся, але
якось поквально, одним губами.

Обережно і не поспішаючи сестра зні-
мала пов'язку з його очей. Зробилося так
тихо, що було чути, як шелестить накрах-
малений бинт в її руках. Потім і цього не
стало чути. І там, де була пов'язка, він
відчув легку прохолоду.

— Ви зняли пов'язку?—чужим голосом,
наче проти волі вимовляючи кожне слово,
спитав Ігор. Замість відповіді він почув,
як тиша знову порушилася шелестінням
бинта і знову відчув на своєму обличчі
теплі пальці сестри. Ці звичні і впевнені
в руках пальці дрижали...

...Важке душевне хвилювання заступила
ще більш важка апатія, на зміну якій рап-
том приходило майже істеричне нервове
збудження, яке зовні було дуже схоже на
веселощі. Було важко і боляче...

Але час ішов, і знову був травень. В ніч
з 8 на 9 травня ми, вітаючи Перемогу, не
змикали очей. Ми багато шуміли, щось
радісно кричали, голосно і схвильовано го-
ворили. Потім заспокоїлись. У всіх у дум-
ках була Перемога. Вона належала всім і
кожному, і кожний думав про неї, як про
щось своє і по-своєму.

...— А тепер люди будуть все спочатку
починати,—наче вголос закінчуючи якусь
свою думку, сказав Ігор.

І коли, якось пізно вночі, чергова мед-
сестра майже силоміць відбирала у Ігоря

Місто моєї юності

В. Єфіменко

(Уривок з поеми)

Бувало прокинусь—
І кіно відчиняю:

В кімнату вривається
Дзенькіт трамваю.

Упертий вагон
Піднімається вгору,

А другий назустріч
Прямує бадоро.

Погляну направо—
Високі будинки

Пливають у рожевих
Ранкових сутінках.

Прямі вулиці,
Мов настроєні вранці,

Загнали, як струни,
Від сонцевих пальців.

В ранковім повітрі,
Пахучім і чистім,

На моїх очах
Прокидається місто.

Неначе могутня
І дужа людина,

Воно починає
Робочі години.

На обрії видно—
Димують заводи,

Гудки паротягів
Переклик заводять.

Погляну наліво—
В безмежнім просторі

Блищить і сміється
Осяяне море.

Ласкаве і тепле,
Як очі коханих,

Як молодість наша
Веселе і п'яне.

Блакитне і світле,
Як тисячі весен,

Бурхливе і тихе,
Як рідна Одеса.

А місто кипить,
Умиваючись сонцем.

Дивлюсь зачаровано:
Ява, чи сон це?!

Спішать гомінливі
Машини і люди,

І радість життя
Заполонює груди.

І хочеться більш
І доцільніш творити,

І хочеться щось
Надзвичайне зробити,

І хочеться разом
Життя охопити,

І хочеться жити,
І жити, і жити!..

товстий том „Історії народів СРСР“, по
наколотих сторінках якого рухалися його
пальці, я зрозумів, про що так зосереджено
думав Ігор в пам'ятну ніч Перемоги.

Я не помилюся. На слідуючий рік Ігор
екстерном склав екзамен за 10 класів се-
редньої школи, закінчити яку йому в свій
час перешкодила війна.

І знову, в третій раз, зустрілися ми з
Ігорем.

У вестибюлі Університету, серед шум-
ного натовпу студентів, його постать ви-
ділялася не тільки своєю величиною, а й не-
властивим для цієї обстановки спокоєм.

— Ігор! Пізнаєш?

Він рвучко повернувся в мою сторону, і
я побачив добре знайому мені усмішку.
Здавалося, що цій усмішці тісно було у
міцних м'язах його широкого обличчя і від
цього вона здавалася трохи соромливою.
Його великі світлі очі дивилися зверх моєї
голови...

Він довго, до болю, тис мені руку,
голосно говорив, перериваючи самого себе
питаннями, і, не чекаючи відповіді на них,
продовжував свою непослідовну, схвильо-
вану розповідь.

Дзвоник на лекцію не дав нам закінчити
розмову. Але я встиг довідатися про саме
значення і саме радісне: Ігор Зак—студент
історичного факультету Одеського Держав-
ного Університету.

Він ще не може бачити у вестибюлі свят-
ково прикрашеного стенду з текстом Сталін-
ської Конституції, але з усіх прав, які на-
дала нам ця велика хартія свободи, він
добре засвоїв головне, велике право—право
на життя.

О. Баренбойм.

РЕЗУЛЬТАТИ СУМЛІННОЇ ПРАЦІ

Партійна, комсомольська і профспілкова організації географічного факультету на протязі всього першого півріччя провадили велику роботу по підвищенню успішності і дисципліни на курсах. Комунистичні і комсомольські повели рішучу боротьбу з запізненнями і пропусками лекцій, виявляли причини невідвідування занять і домоглися активної участі всіх студентів в учбовому процесі.

В результаті цієї систематичної кропітливої роботи дисципліна на факультеті різко покращалася. Академствігастість значно підвищилася. На курсах завжди активно й організовано проходять семінари і колоквиуми. Студенти приходять на них підготовленими і виявляють глибокі знання. Недавно на II курсі був достроково проведений іспит з зоогеографії. Він з'явився яскравим свідченням серйозної і наполегливої праці студентів над учбовим матеріалом. Переважна більшість студентів одержала відмінні і добрі оцінки.

Успіхи вучобі—це найкращий новорічний подарунок студентів-географів радянській Батьківщині.

А. Фуремс.

ТЕОРЕТИЧНІ БЕСІДИ НА І КУРСІ

Прекрасну форму вивчення і закріплення учбового матеріалу запровадили студенти першого курсу філологічного факультету. Вони намагаються важливі теми з окремих дисциплін, виділяють доповідачів і ґрунтовно всім курсом вивчають ці теми. Зібравшись у вільний час, студенти заслуховують доповідь свого товариша по окремому розділу програми, обговорюють її і виснають всі основні питання, вносячи зміни, поправки і доповнення до доповіді.

Така форма вивчення привчає до самостійної роботи, допомагає кращому засвоєнню матеріалу і забезпечує успішне складання іспитів та заліків.

Змістовна доповідь

24 грудня 1947 року на засіданні науково-дослідної групи по вивченню творчості В. В. Маяковського при Одеському Будинку Вечерних була заслухана доповідь студента 5-го курсу філологічного факультету Б. М. Бруншина на тему: „Маяковський і Пушкін“.

Доповідь одержала високу оцінку вчених.

3. Видатна дипломна робота

Державна екзаменаційна комісія на історичному факультеті О Д У визнала найкращою дипломну роботу студента-учасника Вітчизняної війни, Сталінського стипендіата А. Ярового, написану на актуальну тему: „Юрій Крижанич—ідеолог слов'янського єднання“.

У своїй роботі тов. Яровой використав праці Крижанича та велику літературу про нього. Він виявив уміння критично аналізувати першоджерела і методично правильно науково підходити до багаточислених досліджень, присвячених Крижаничу.

А. Яровой показав Юрія Крижа-

нича, як послідованого борця за слов'янську єдність, за ту єдність, яка здійснилася нині, завдяки дружній допомозі братнім слов'янським країнам з боку Радянського Союзу, який розгромив німецько-фашистських поневолювачів і відкрив слов'янським народам широкій і вільній шлях до справжньої демократії, до соціалізму.

Екзаменаційна комісія вирішила поставити перед науковою Радою Університету питання про преміювання тов. Ярового за його видатну дипломну роботу, яка має велике значення.

А. Вовчик.

ГІДНА КАНДИДАТУРА

По кафедрі українського мовознавства до аспірантури нового набору рекомендується тов. Дзендзелівський.

Тов. Дзендзелівський у дні війни захищав нашу Батьківщину його доблесть у боротьбі з німецькими загарбниками відзначена багатьма урядовими нагородами.

І у мирний час тов. Дзендзелівський, поновивши свою учобу, перервану війною, досяг значних успіхів. Про це може свідчити його дипломна робота.

По весні 1946 р. діалектологічна експедиція, організована кафедрою українського мовознавства, збрала

значний і інтересний матеріал з мовної практики нових громадян СРСР—переселенців на Одещину з Холмщини. Тов. Дзендзелівський, як учасник експедиції, опрацював зібраний матеріал і подав у своїй дипломній роботі докладну характеристику синтаксичних рис мови переселенців.

Уміння правильно класифікувати сировий матеріал і правильно його теоретично висвітлити говорить про те, що тов. Дзендзелівський може стати добрим науковим робітником.

Доцент А. Москаленко.

Над чим я працюю

Мене давно приваблював Крим, всесоюзна здравниця, багатий і цікавий у науковому відношенні край.

Під час моєї останньої подорожі до Криму враження від екскурсії та глибоке вивчення одного із його районів—Ялтинського—остаточно вирішили характер і тему моєї майбутньої дипломної роботи.

Проконсультувавшись з доцентом Кліментовим та доцентом Петрунем, я зупинився на такій темі: „Порівняльна характеристика південного узбережжя Криму та за-

хідного узбережжя Кавказу“. Я вже опрацював велику кількість літератури до цієї теми: довідники для екскурсантів, туристів, роботу Маркова „Нариси Криму“, Коверги „Нікітський ботанічний сад“, „Записки Кримсько-Кавказького Гірського клубу“ та ін.

Роботи переді мною багато, але при настирливості в досягненні поставленої мети я зумію подолати всі труднощі, щоб з честю виконати взяті на себе зобов'язання.

Б. Верескун,
студент IV курсу географічного факультету

Моя мрія здійснилася

Нарешті збулася моя мрія: я закінчила Університет і одержала звання викладача російської мови і літератури. Іду працювати в середню школу у м. Борислав, Дрогобицької області.

Я буду навчати українських дітей мові великого російського народу. Я буду знайомити своїх учнів із

самою передовою, самою гуманною, самою демократичною літературою світу. Мені хочеться, щоб мої учні виховувались на нашій художній літературі, щоб вони брали в ній все краще, щоб життя кращих людей—борців за революцію було для них прикладом.

Н. Зверева.

ТОВАРИШІ

У кімнаті № 4, де мешкають студенти II курсу філологічного факультету, короткий перепочинок після лекцій. Скориставшись цим, Микола Шевченко, який водночас з'являється і проформом курсу, вирішив поінформувати товаришів про новини дня, почитати їм свіжі газети. Відразу починається обмін думками.

Віктор Підлубний закликає товаришів взяти участь у наступному конкурсі художньої самодіяльності.

— Дехто з вас має свої власні твори, може грати на музичних інструментах, чому б не виступити перед колективом,—говорить він.—Адже ж від цього самим приємніше буде.

До нього приєднується Микола Могильний. Він пропонує провести агітаційну роботу на курсі за участь у конкурсі. Друзі жваво обгово-

рюють міроприємства, кожен висуває свої пропозиції.

Немає лише одного Якова Кольцова. Але незабаром з'являється і він, шойно склавши іспит з основ марксизму-ленінізму. Погляди всіх звертаються до нього.

— Ну, як?—запитує Василь Вацюк. По його голосу можна зрозуміти, що він покладається на товариша, вірить, що у Кольцова все гаразд.

— Відмінно!—відповідає Кольцов. Студенти дружно вітають його.

Яків Кольцов—відмінник учоби. Він достроково склав іспит, але до цього наполегливо і старанно працював над матеріалом, конспектував першоджерела. Зараз він не хоче втрачати жодної хвилини і збирається готуватись до наступного екзамену з української літератури.

СТУДЕНТСЬКИЙ КЛУБ

Студентський клуб, організований при нашому Університеті, користується успіхом серед студентів усіх вузів.

Свою роботу клуб розпочав вечором, присвяченим життю і творчості А. П. Чехова. Прекрасна змістовна доповідь, яку зробила доцент З. А. Бабайцева, була тепло сприйнята студентами. Після цього артисти Панова і Тьомкін прочитали ряд творів Чехова. Не менш цікавим і захоплюючим був вечір майстра художнього слова Полевого, який прослідкував розвиток російської сатири на кращих зразках російських класиків.

Зараз перед студентським клубом стоїть завдання організувати ансамбль пісні і танцю. При активній участі всіх студентів цей корисний задум неодмінно буде здійснений, що сприятиме ще більшому розвитку студентської самодіяльності у нашому Університеті.

Студентка В. Людмірська.

ДРУЖЕСКІЕ ШАРЖИ

В. П. ЦЕСЕВИЧ

Профессор,
заведующий обсерваторией ОГУ.

Он ищет звезд далеких свет,
Вселенной сложные движенья,
Опередив на много лет
Все зарубежные ученья.

И. САЕНКО

Сталинский стипендиат,
кавалер ордена Александра Невского.

Он бил врага, не зная меры,
И стал на фронте кавалером,
Он и сейчас для всех пример—
Герой, отличник, кавалер.

Б. М. ХАЙТОР

Заместитель проректора
по административно-хозяйственной части

Майор-гвардеец Б. Хайтор
В делах военных тонкий мастер.
Теперь не менее остер
Он по своей админхозчасти.

Б. Котляр, С. Гаухман.

КУТОЧОК ГУМОРИ

Новорічні новини

Філантропічне підприємство

Зручно! Добре! Оригінально!
В зв'язку з наближенням зимового екзаменаційного сезону приймаємо замовлення на масове виготовлення „шпаргалок“. Є широкий вибір моделей вищезазначених предметів.

„Шпаргалки“ виготовляються головним чином із шматків паперу розміром 5 на 10 см. і старанно шиваються.

З метою конспірації можна рекомендувати використання пухнастих муфт, манжетів, рукавиць, кишень і кишеньочок та інших невичерпних надр верхнього жіночого одягу.

Директор „Шпаргалтресту“.

Цінна ініціатива

Ідучи назустріч численним побажанням студентської молоді, деканат філологічного факультету вирішив встановити в новому 1948 році в квартирах деяких студентів електричні дзвінки, які б нагадували про своєчасну явку на заняття.

Ми можемо лише вітати цю цінну ініціативу і порадити підхопити її деканатам інших факультетів.

Відділ впорядкував студент IV курсу філологічного факультету

С. Гаухман.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ.

В. Гетьман.